

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobcu: **Ing. V.V.**, bytom Ovocinárska 10, Nitra, právne zastúpeného *JUDr. Ivetou Lenčేశovou, so sídlom Advokátskej kancelárie Farská 28, Nitra*, proti žalovanému: **Krajský úrad životného prostredia Nitra**, so sídlom Janka Kráľa 124, Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného Čj.: A/2011/00055 zo dňa 20. januára 2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 26S/3/2011-30 zo dňa 18. augusta 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 26S/3/2011-30 zo dňa 18. augusta 2011 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre v súlade s ustanovením § 250j ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil v záhlaví uvedené rozhodnutie, ktorým žalovaný správny orgán ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 4

ods. 2 písm. a) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 525/2003 Z. z.“) v súlade s ustanovením § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) zamietol odvolanie odvolateľa (žalobcu) a potvrdil napadnuté rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia Nové Zámky Čís.: 2010/02263-03-Se zo dňa 15.11.2010 v celom rozsahu, a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Prvostupňovým správnym rozhodnutím bola žalobcovi, avšak v pozícii fyzickej osoby podnikateľa, podľa ustanovenia § 90 ods. 1 písm. l) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“ alebo „zákon o ochrane prírody a krajiny“) uložená pokuta vo výške 150 € za iný správny delikt, nakoľko sa mal dopustiť protiprávneho konania tým, že výrub drevín vyplývajúci z osobitných predpisov – zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov, vykonal v k. ú. Malé Kosihy v lokalite Pod Sekerešom – mokrad' dňa 19.8.2010 t.j. 10-ty deň po písomnom oznámení a v k. ú. Horný Chotár (Obec Salka) dňa 18.8.2010 t.j. v deň podania oznámenia, pričom týmto konaním si menovaný nemal splniť povinnosť podľa § 47 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z., v súlade s ktorým ten kto chce z dôvodu uvedeného v § 47 ods. 4 písm. d) citovaného zákona vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu. Súčasne bol žalobca zaviazaný v súlade s ustanovením § 91 ods. 12 zákona č. 543/2002 Z. z. uhradiť štátu trovy konania spojené s prerokovaním iného správneho deliktu v paušálnej sume vo výške 33,19 €.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech priznal voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 327,82 € (66 € za zaplatený súdny poplatok, trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej pomoci po 123,50 € - § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a 2x režijný paušál po 7,41 €).

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol priebeh správneho konania, ktorého podkladom bola správa o výsledku objasňovania priestupku podľa § 60 ods. 3 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 372/1990 Zb.“), podľa ktorého Ing. V.V., si nesplnil povinnosť podľa § 47 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. tým, že ako zhotoviteľ diela podľa zmluvy o dielo č. 243/441/2007 síce písomne oznámil príslušnej obci – Malé Kosihy dňa 9. augusta 2010 a Salka dňa 18. augusta 2010 výrub drevín vyplývajúci z osobitného predpisu – zákona č. 656/2004 Z. z., avšak výrub drevín sa uskutočnil v k. ú. Malé Kosihy v lokalite Pod Sekerešom – mokrad'

dňa 19. augusta 2010, t.j. 10-ty deň po oznámení a k. ú. Horný Chotár (Obec Salka) dňa 18. augusta 2010 t.j. v deň podania oznámenia, teda výrub drevín nebol v zmysle § 47 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny písomne oznámený najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu. V súvislosti so správnym konaním poukázal na obsah odvolania žalobcu, v ktorom žalobca argumentoval tým, že v súlade so zákonom č. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 656/2004 Z. z.“ alebo „zákon o energetike“) oznámil prvostupňovému orgánu ochrany prírody, Obecnému úradu Malé Kosihy úmysel pristúpiť k výrubom porastov, ktoré ohrozujú prevádzku vedenia vysokého napätia a odvolávajú sa na znenie ustanovenia § 47 ods. 7 písm. a) citovaného zákona poukázal na to, že prvostupňový orgán ochrany prírody v zastúpení starostkou p. M., tým, že starostka dňa 9. augusta 2010 na list oznamujúci výrub porastu písomne vyjadrila svoje súhlasné stanovisko slovami „súhlasím, beriem na vedomie“ využil zákonom stanovenú možnosť na určenie podrobnejších podmienok výrubu a preto mal za to, že na základe takéhoto vyjadrenia mohol pristúpiť k vykonaniu prác bez ďalšieho časového obmedzenia. Poukázal na to, že obdobne žalobca argumentoval aj v prípade výrubu porastov v k. ú. Horný Chotár, keď uviedol, že dňa 18. augusta 2010 oznámil úmysel pristúpiť k výrubom porastov prvostupňovému orgánu ochrany prírody, Obecnému úradu Salka v zastúpení starostom p. J., ktorý sa ústne vyjadril, že s výrubom bez pripomienok súhlasí a túto skutočnosť písomne potvrdil dňa 18. augusta 2010 slovami „bral na vedomie starosta obce Salka“. Venujúc ďalej pozornosť odvolaciemu konaniu krajský súd uviedol, že žalovaný správny orgán napadnutým rozhodnutím odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na jeho správne závery, s ktorými sa stotožnil tvrdiac, že počas plynutia 15 dňovej lehoty po oznámení o výrobe drevín, nie je možné do drevín určených na výrub zasahovať.

Poukázal ďalej na to, že z obsahu administratívneho spisu zistil, že sa v ňom nachádza oznámenie o výrube porastov zo dňa 18. augusta 2010 adresované Obecnému úradu, Oddeleniu životného prostredia Salka, na ktorom sa nachádza rukou dopísaný text „Bral na vedomie starosta obce Salka“ s podpisom a zároveň je v administratívnom spise založené aj oznámenie žalobcu o výrube porastov zo dňa 9. augusta 2010 adresované Obecnému úradu, Oddeleniu životného prostredia Malé Kosihy, prijaté dňa 9. augusta 2010.

Odvolávajú sa na ustanovenie § 47 ods. 4 písm. d) a ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny uviedol, že z uvedených právnych noriem je zrejmé, že na výrub drevín sa nevyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody a postačuje, aby táto skutočnosť bola orgánu ochrany prírody písomne oznámená najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu majúca za to,

že 15 dňová lehota má ten význam, že počas jej plynutia môže orgán ochrany prírody určiť podrobnejšie podmienky uskutočnenia výrubu alebo výrub pozastaviť, obmedziť alebo zakázať. V tejto súvislosti poukázal na to, že v prípade, ak dal orgán ochrany prírody žiadateľovi takýto súhlas pred uplynutím 15 dňovej lehoty (hoci tento nebol potrebný), bolo dôvodné zo strany žiadateľa sa domnievať, že orgán ochrany prírody už nechce určiť podrobnejšie podmienky výrubu a ani nechce tento výrub pozastaviť, obmedziť alebo zakázať a teda, že nemá voči takémuto výrubu námietky. Podľa názoru krajského súdu v takomto prípade žiadateľa musí chrániť dobromyseľnosť, keď vychádzajúc z takéhoto oznámenia, pristúpil k výrubu pred vypršaním 15 dňovej lehoty s poukazom na skutočnosť, že žalobca pristúpil k výrubu drevín až po tom, čo mu orgán ochrany prírody oznámil, že proti takémuto výrubu nemá námietky a preto dospel k názoru, že žalobcu nemožno za jeho následný postup sankcionovať. Konštatoval, že preukázanie súhlasu orgánu ochrany prírody však nevyplýva jednoznačne z administratívneho spisu, ktorý je podkladom pre vydanie rozhodnutia a ani túto skutočnosť správny orgán žiadnym spôsobom neskúmal. Poukázal na to, že hoci žalobca súdu predložil oznámenie zo dňa 9. augusta 2010 adresované Obecnému úradu, Oddeleniu životného prostredia Malé Kosihy, na ktorom je v dolnej časti uvedené, že berie na vedomie a súhlasí s ním a k tomuto vyjadreniu je pripojený nečitateľný podpis a pečiatka, v administratívnom spise sa takéto oznámenie aj s dolu uvedeným textom nenachádza. Z uvedeného dôvodu usmernil správny orgán v jeho ďalšom postupe tak, že bude potrebné, aby nad všetku pochybnosť zistil, či orgán ochrany prírody žalobcovi udelil súhlas s výrubom na oznámení zo dňa 9. augusta 2010 adresovanom Obecnému úradu, Oddeleniu životného prostredia Malé Kosihy alebo nie, pričom uvedené sa vzťahuje aj k žiadosti zo dňa 18. augusta 2010, adresovanej Obecnému úradu, Oddeleniu životného prostredia Salka dodajúc, že až po takto zistenom skutkovom stave bude možné posúdiť, či žalobca pristúpil k výrubu porastov po predchádzajúcom súhlase orgánu ochrany prírody alebo bez takéhoto súhlasu, a teda či je dôvod pristúpiť k uloženiu sankcie alebo nie.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd rozhodnutie žalovaného podľa § 250j ods. 2 písm. c) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa v súlade s ustanovením § 220 O.s.p. jeho zrušenia a vrátenia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, resp. jeho zmeny (pravdepodobne v zamietnutí žaloby). Odvolanie odôvodnil ustanovením § 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p. v spojení s § 220 O.s.p. majúci za to, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a tiež, že súd prvého

stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súčasne v odvolaní napadol aj správnosť výroku týkajúceho sa trov konania.

V dôvodoch odvolania žalovaný uviedol, že správne konanie ako aj ostatné druhy administratívneho procesu sú zásadne ovládané zásadou materiálnej pravdy a rozhodnutie správneho orgánu musí v súlade s ustanovením § 46 správneho poriadku vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a v tejto súvislosti podrobne poukázal na priebeh správneho konania upriamiac pozornosť na fakt, že žalobca svoje právo na vyjadrenie sa k oznámeniu o začatí konania o uložení pokuty za iný správny delikt nevyužil ani písomne ani osobne do zápisnice. Poukázal ďalej na to, že žalobca počas celej doby správneho konania až do vydania rozhodnutia nenamietal porušenie 15 dňovej zákonnej lehoty a preto prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie na základe spoľahlivo a nad všetky pochybnosti zisteného skutkového stavu veci.

Považujúc za zmätočné tvrdenia súdu prvého stupňa uvedené na 8. strane rozsudku, že: *„...Je preto potrebné, aby správny orgán nad všetku pochybnosť zistil, či orgán ochrany prírody žalobcovi udelil súhlas s výrubom na oznámení zo dňa 09.08.2010, adresovanom Obecnému úradu Oddelenie životného prostredia Malé Kosihy, alebo nie. To platí aj vo vzťahu k žiadosti zo dňa 18.08.2010, adresovanej Obecnému úradu Oddeleniu životného prostredia Salka. Až po takto zistenom skutkovom stave bude možné posúdiť, či žalobca pristúpil k výrubu porastov po predchádzajúcom súhlase orgánu ochrany prírody alebo bez takéhoto súhlasu, a teda či je dôvod pristúpiť k uloženiu sankcie alebo nie...“* poukázal na ustanovenie § 47 ods. 4 písm. d) zákona č. 543/2003 Z. z., ktoré takýto súhlas na výrub drevín nevyžaduje, ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov, ktorú skutočnosť uvádza aj samotný krajský súd na strane 7 rozsudku.

Rovnako za zmätočné považoval tvrdenia obsiahnuté na strane 7 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že *„...Ak žiadateľ – žalobca konal na základe predchádzajúceho súhlasu orgánu ochrany prírody, nemožno takýto jeho následný postup sankcionovať.“* pričom v nasledujúcej vete uviedol, že: *„... To, či bol alebo nebol takýto súhlas daný, však jednoznačne z administratívneho spisu, ktorý je podkladom pre vydanie rozhodnutia nevyplýva a ani správny orgán túto skutočnosť žiadnym spôsobom neskúmal, pričom sa o nej nezmieňuje ani vo svojich rozhodnutiach.“*

Vytýkal súdu prvého stupňa, že nesprávne aplikoval ustanovenia § 47 ods. 7 v spojení s § 90 ods. 1 písm. l) zákona o ochrane prírody a krajiny, s poukazom na to, že zákon sankcionuje nedodržanie povinnosti minimálne 15 dní pred výrubom bez ohľadu na nejaké

súhlasy, či odobrenia zo strany obce, zdôrazniac, že dodržanie 15 dňovej lehoty je jedinou účinnou brzdou chrániacou záujmy ochrany prírody pred nekontrolovanými výrubmi.

Taktiež vytkol súdu prvého stupňa, že vo svojom rozhodnutí opomenul účel danej zákonnej lehoty a to, že počas nej majú právo sa k predmetnému výrubu vyjadriť aj iné osoby ako len obce a tieto osoby by mohli byť skorším výrubom ukrátené na svojich právach vyplývajúcich priamo z článku 44 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Za potrebné považoval poukázať na výšku pokuty, ktorá je pomerne nízka. Súčasne upriamil pozornosť na to, že žalobca ako fyzická osoba – podnikateľ má v predmete podnikania „poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve“, pod ktoré možno výrub drevín subsumovať. Uviedol, že z uvedeného dôvodu je dôvodné očakávať, že žalobca bude ovládať aj relevantnú legislatívu.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadril. Odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa vyhovel žalobe a napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Preskúmvaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a v celom rozsahu potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu. Správny orgán prvého stupňa prvostupňovým rozhodnutím uložil žalobcovi podľa § 90 ods. 1, písm. l/ zákona č. 543/2002 Z. z. pokutu za iný správny delikt vo výške 150 € za nesplnenie právnej povinnosti vyplývajúcej mu z § 47 ods. 7 uvedeného zákona. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal

s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci sú rozhodnutia a postup správnych orgánov, ktorými bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou o uznaní viny a uložení sankcie žalobcovi podľa § 90 ods. 1, písm. l/ zákona č. 543/2002 Z. z.

Účelom zákona č. 543/2002 Z. z. je upraviť pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, ako aj práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny s cieľom prispieť k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utvárať podmienky na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability (§ 1 ods. 1).

Podľa § 47 ods. 4 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. súhlas na výrub dreviny sa nevyžaduje, ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov.

Podľa § 47 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. ten, kto chce z dôvodu uvedeného v odseku 4 písm. d) vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu. Orgán ochrany prírody môže a) určiť podrobnejšie podmienky uskutočnenia výrubu alebo b) výrub pozastaviť, obmedziť alebo zakázať, ak je v rozpore s požiadavkami na ochranu drevín, chránených druhov podľa § 33 alebo s rozsahom oprávnenia alebo povinnosti podľa osobitných predpisov.

Podľa § 90 ods. 1 písm. l) zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody môže uložiť pokutu do 9.958,17 € a prepadnutie veci podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že nesplní povinnosť podľa § 7 ods. 4, § 35 ods. 7, § 41 ods. 12 a 14, § 47 ods. 2 a 7, § 50 ods. 2, § 57 ods. 3 alebo § 104 ods. 1, 5 až 9, 13 a 14.

Podľa § 69 ods. 1 písm. a/, e/, f/ zákona č. 543/2002 Z. z. obec vykonáva v prvom stupni štátnu správu vo veciach ochrany drevín v rozsahu ustanovenom týmto zákonom, prijíma oznámenia podľa § 47 ods. 6 a 7, koná podľa § 47 ods. 7.

Podľa § 86 ods. 1, 2 zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu a z vykonaných dôkazov.

Fyzické osoby a právnické osoby sú povinné na základe žiadosti orgánu ochrany prírody podať vysvetlenie o skutočnostiach, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie podľa tohto zákona. Takto získané informácie sa môžu použiť iba na účely konania podľa tohto zákona. Ustanovenie § 71 ods. 12 a 13 platí rovnako.

Podľa § 81 ods. 1, 2 zákona č. 543/2002 Z. z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov – správny poriadok), ak tento zákon neustanovuje inak.

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností (§ 3 ods. 1 správneho poriadku).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania (§ 32 ods. 1 správneho poriadku).

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoločného zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Odvolačí súd dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov v danej veci nepostupovali v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci nepostupovali v súčinnosti s účastníkom správneho konania – žalobcom, podmieňujúce zistenie skutkového stavu veci a majúce vplyv na zákonnosť ich rozhodnutia, z ktorých dôvodov napadnuté rozhodnutie žalovaného najvyšší súd taktiež nepovažoval za súladné so zákonom, a preto súd prvého stupňa rozhodol v súlade so zákonom, keď žalobe vyhovel.

Senát odvolacieho súdu dáva do pozornosti, že v kontexte s úpravou právnej teórie, ktorá v rámci verejnoprávnej zodpovednosti za protispoločenské konanie rozoznáva trestné činy, priestupky, iné správne delikty, ďalšej špecifikácii podliehajú správne disciplinárne

delikty a správne delikty poriadkové, sa za delikt považuje len také porušenie povinnosti (konanie alebo opomenutie), ktoré konkrétny zákon takto označuje, pričom rozlišovacím kritériom medzi jednotlivými druhmi deliktov podľa závažnosti je miera ich typovej spoločenskej nebezpečnosti vyjadrenej v znakoch skutkovej podstaty, u iných správnych deliktoch a disciplinárnych deliktoch ešte aj okruh subjektov, ktoré sa deliktu môžu dopustiť (výstižne to určuje zákon o priestupkoch). Iné správne delikty sú svojou povahou najbližšie práve priestupkom. V oboch prípadoch ide o súčasť tzv. správneho trestania, o postih správny orgánom za určité nedovolené konanie (či opomenutie). Je potrebné zdôrazniť, že formálne označenie určitého typu protispoločenského konania a tomu zodpovedajúcemu zaradeniu medzi trestné činy, priestupky, iné správne delikty a z toho vyvozené následky v podobe sankcií, vrátane príslušného konania, pritom či už ide o oblasť súdneho alebo správneho trestania, je len vyjadrením reálnej trestnej politiky štátu, teda reflexia názoru spoločnosti na potrebnú mieru ochrany jednotlivých vzťahov a záujmov. Kriminalizácia, či naopak dekriminalizácia určitého konania nachádza výraz v platnej právnej úprave a v ich zmenách, voľbe procesných nástrojov potrebných k odhaleniu a dokázaniu konkrétnych skutkov ako aj prísnosti postihu delikventa. V konaniach zisťovania správneho deliktu, rozhodovania o vine páchatel'a za spáchanie deliktu a ukladaní sankcie zaň na základe analógie legis teda treba postupovať v súlade so zásadami trestnoprávnej zodpovednosti v zmysle právnej úpravy v zákone č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov alebo Trestného zákona.

Odvolačí súd zastáva názor, že vzhľadom k tomu že zákon č. 543/2002 Z. z. neustanovuje hmotnoprávnu a ani procesnoprávnu úpravu sankcionovania iných správnych deliktov, bolo potrebné aj v preskúmvanej veci vychádzať z právnej úpravy zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, na ktorú zákonodarca aj pod čiarou znenia právnej normy ustanovenej v § 92 ods. 11 zákona č. 543/2002 Z. z. priamo odkazuje.

Podľa § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupku vykoná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

V predmetnej veci, keďže ide o preskúvanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov o postihu za správny delikt s uložením peňažnej pokuty, treba podľa názoru súdu aplikovať na danú vec aj čl. 6 ods. 1 prvá časť Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, keďže Slovenská republika článkom 1 ods. 2 ústavy sa zaviazala, že uznáva a dodržiava všeobecné záväzné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky a uvedený Dohovor sa podľa článku 154c ústavy stal súčasťou právneho poriadku SR (publikovaný pod č. 209/1992 Zb.) a má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva treba pojmy „trestné obvinenie“ a „práva a záväzky občianskej povahy“ pokiaľ ide o rozsah aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru vykladať autonómne od ich definovania vo vnútroštátnom právnom poriadku členských štátov dohovoru (pozri napr. rozsudok Neumeister v. Rakúsko z júla 1976).

Uvedený záver podporuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp. zn. 3 Sžn 68/2004, 3Sž 85/2007, 8Sžo 28/2007, 8Sžo 147/2008), ktorá je jednotná v tom, že trestnoprávne princípy sa analogicky aplikujú i v správnom trestaní, a že trestanie za správne delikty (priestupky, správne delikty právnických osôb a správne delikty fyzických osôb - podnikateľov) podlieha obdobnému režimu ako trestný postih za priestupky, resp. trestné činy. Z tohto hľadiska treba vykladať aj všetky záruky, ktoré sa poskytujú obvinenému.

Napokon aj Odporúčanie výboru ministrov č. R(91) pre členské štáty o správnych sankciách, ktoré bolo schválené Výborom ministrov 13. februára 1991 na 452. zasadnutí zástupcov ministrov odporúča vládam členských štátov, aby sa vo svojom práve aj praxi riadili zásadami, ktoré vyplývajú z tohto odporúčania. Pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti tohto odporúčania, je v ňom uvedené, že sa vzťahuje na správne akty, ktorými sa ukladá postih za správanie, ktoré je v rozpore s uplatniteľnými pravidlami, či už ide o pokuty alebo iné opatrenia trestnej povahy bez ohľadu na to, či majú peňažnú alebo inú povahu. Tieto druhy postihu sa považujú za správne sankcie. **V zmysle zásady č. 6 uvedeného Odporúčania**

vo vzťahu k ukladaniu správnych sankcií je potrebné aplikovať aj nasledovné zásady: každá osoba, ktorá čelí správnej sankcii, má byť informovaná o obvinení proti nej, mal by jej byť daný dostatočný čas na prípravu prípadu, s tým, že do úvahy sa vezme zložitosť veci ako aj tvrdosť sankcie, ktorá by mohla byť uložená, osoba, prípadne jej zástupca, má byť informovaná o povahe dôkazov proti nej, má dostať možnosť vyjadriť sa (byť vypočutá) predtým, ako sa prijme akékoľvek rozhodnutie, správny akt, ktorým sa ukladá sankcia, má obsahovať dôvody, na ktorých sa zakladá.

Vychádzajúc zo stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu SR, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného v článku 1 ústavy je aj princíp právnej istoty a spravodlivosti (princíp materiálneho právneho štátu), ktorý spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že **ich budú správne vykladať a aplikovať** (napr. II. ÚS 10/99, tiež II. ÚS 234/03). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09; ÚS 17/1999 Nález z 22. septembra 1999 Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999 Nález z 13. októbra 1999 Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382; I. ÚS 10/98; I. ÚS 54/02 Nález z 13. novembra 2002 Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 – II. polrok, s. 750).

Vzhľadom k uvedenému senát odvolacieho súdu zastáva názor, že bolo povinnosťou správneho orgánu v danom prípade prejednať vec so žalobcom na ústnom pojednávaní a bolo nepostačujúce ho len vyzvať na vyjadrenie, na ktorú vadu súd prihliadol z úradnej povinnosti, keďže má za následok odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z citovanej ústavnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musia byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu.

Z uvedených dôvodov bolo povinnosťou Obvodného úradu životného prostredia Nové Zámky ako aj Krajského úradu životného prostredia Nitra vykonať v danom prípade výklad a aplikáciu právnej normy ustanovenej v § 90 ods. 1, písm. l/ zákona č. 543/2002 Z. z. v kontexte s účelom tohto zákona s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu.

Z právnej úpravy ustanovenej v právnej norme § 90 ods. 1, písm. l/ zákona č. 543/2002 Z. z. vyplýva, že orgán ochrany prírody môže uložiť pokutu podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá sa dopustí protiprávneho konania tým, že nesplní povinnosť podľa § 47 ods. 7, v zmysle ktorej právnej normy ten, kto chce z dôvodu uvedeného v odseku 4 písm. d) vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu. Zákonodarca dáva do právomoci orgánu ochrany prírody rozhodnúť na základe jeho správnej úvahy o uložení pokuty za nesplnenie zákonom uloženej povinnosti, pričom povinnosťou správneho orgánu je v súčinnosti s účastníkom konania obvineného so spáchania iného správneho deliktu správne zistiť skutočný stav preukazujúci porušenie právnej povinnosti s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu, majúc na zreteli, že pokiaľ sa i preukáže nesplnenie právnej povinnosti, uloženie sankcie nemôže byť samoúčelné, ale musí spĺňať súčasne tak funkciu represívnu ako aj výchovnú.

Odňatie žalobcovi ako účastníkovi správneho konania právo na spravodlivý proces podmieňujúce nedostatočne zistený skutočný stav veci, sú dostatočné dôvody pre zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v zmysle § 250j ods. 2 písm. c/, e/ O.s.p.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, veta prvá a s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil aj keď z iných dôvodov.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá, s § 224 ods. 1 O.s.p. a s § 151 ods. 1, 2. Žalobcovi pre úspech v tomto konaní priznal náhradu tohto konania, avšak vzhľadom k tomu že ich výšku v zákonnej lehote nevyčíslil podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 2 mu náhradu trov konania nepriznal, keďže v zmysle zákonnej úpravy uvedenej v právnej norme § 151 ods. 2 O.s.p. nie je súd viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 26. septembra 2012

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth